

White paper

eID usage in Belgium

white paper

eID Readiness Program
Certipost gets you ready for the eID

white paper
eID usage

met de medewerking van

een white paper van

Inhoudstafel

1.	VOORWOORD	3
1.1	ACHTERGROND BIJ DE NOTA	3
1.2	CONTACT	3
1.3	TOEKOMSTIGE VERSIES	3
2.	EXECUTIVE SUMMARY	4
3.	DE ELEKTRONISCHE IDENTITEITSKAART ALS INFRASTRUCTUURDIENST	5
3.1	VEILIG INTERNETVERKEER ALS BASISDIENST VOOR ELKE BELG	5
3.1.1	<i>De 3 basis eID functies: identificatie en daaruit voortvloeiende gegevenscaptatie, authenticatie, e-handtekening</i>	5
3.1.2	<i>De optionele eID functie: bijkomende ruimte voor andere toepassingen</i>	6
3.2	DE MOGELIJKE EID GEBRUIKSMODE	7
4.	DE ECONOMISCHE OPPORTUNITEIT VOOR BELGIË	8
4.1	BESPARINGEN 'AAN HET LOKET'	8
4.1.1	<i>Gebruikers</i>	8
4.1.2	<i>Kwantificering</i>	9
4.2	BESPARINGEN VIA 'TELE-AANGIFTES'	9
4.2.1	<i>Gebruikers</i>	9
4.2.2	<i>Kwantificering</i>	11
4.3	BESPARINGEN DOOR FYSIEKE TOEGANGSCONTROLE	11
4.3.1	<i>Gebruikers</i>	11
4.3.2	<i>Kwantificering</i>	12
4.4	BESPARINGEN DOOR ONLINE TOEGANGSCONTROLE	12
4.4.1	<i>Gebruikers</i>	12
4.4.2	<i>Kwantificering</i>	14
5.	RANDVOORWAARDEN	15
5.1	DE KAART MOET EEN 'WINNER' ZIJN VOOR DE BURGER	15
5.1.1	<i>Voldoende 'comfort verhogende' toepassingen</i>	15
5.1.2	<i>Ongemakken vermijden</i>	15
5.2	DE PROBLEMATIEK VAN DE KAARTLEZER	15
5.2.1	<i>Aanpassen van bestaande infrastructuur</i>	15
5.2.2	<i>Nieuwe initiatieven</i>	16
5.2.3	<i>Mobiele oplossingen en de problematiek van het adres</i>	16
5.3	COMMUNICATIEAGENTSCHAP	17
5.4	KWALITEITSLABEL	17
5.5	BESCHERMING VAN ZWAKKE GEBRUIKERSGROEPEN	17
5.6	DE ECONOMISCHE OPPORTUNITEIT REALISEREN VIA EEN VERSNELDE UITROL	17
5.7	CONSENSUS BUILDING TUSSEN OVERHEID, INDUSTRIE EN GEBRUIKERS	18
6.	IMAGO VAN BELGIË IN HET BUITENLAND	19

1. Voorwoord

1.1 Achtergrond bij deze nota

Deze nota is geschreven door Certipost en Zetes, met als bedoeling een bijdrage te leveren tot het debat rondom de uitrol van de nieuwe elektronische identiteitskaart (eID) in België. Dit door een overzicht te geven van de mogelijke toepassingen van de kaart en de mogelijke uitdagingen die met de uitrol gepaard zullen gaan. Dit document is mee geïnspireerd door vroegere nota's van andere partijen zoals het Rijksregister en FEDICT, maar het document op zich vertaalt enkel de visie van Certipost en Zetes.

Deze nota is publiek.

Alle cijfers in dit document zijn gebaseerd op ruwe schattingen, en dienen enkel om een globaal idee te geven van de economische opportuniteit. Garantie voor de cijfers kan niet gegeven worden door de auteurs.

1.2 Contact

Alle opmerkingen of aanvullingen met betrekking tot dit document worden zeer geapprecieerd en kunnen naar een van de auteurs gestuurd worden via sales@staff.certipost.be.

1.3 Toekomstige versies

De huidige versie van dit document werd aangepast op datum van 16 oktober 2003. Alle toekomstige versies zullen ter beschikking gesteld worden op www.certipost.be/eID/.

2. Executive summary

Het startschot voor de introductie van een Belgische elektronische identiteitskaart (eID) is gegeven eind 2002. Daarmee is België, naast Estland en Finland, koploper binnen Europa. Om deze leidersrol te verzilveren en om aan te tonen dat dit project de hoeksteen zal worden voor de communicatie tussen de burgers en overheidsinstellingen of commerciële bedrijven, is het dan ook nodig om zo spoedig mogelijk de nodige applicaties te ontwikkelen op basis van deze kaart.

Dit document beschrijft de mogelijke toepassingen die kunnen uitgebouwd worden in de verschillende bedrijfssectoren of op overheidsgebied, steeds gebaseerd op de drie basisfuncties van de kaart: identificatie (gegevenscaptatie), authenticatie en de elektronische handtekening.

De investeringen die nodig zijn om de verschillende toepassingen te ontwikkelen wegen niet op tegen de grote besparingen die gerealiseerd kunnen worden door het gebruik van de nieuwe kaart. De eerste schattingen variëren tussen 80 à 150 miljoen euro, verdeeld in vier categorieën: besparingen aan het loket, besparingen door tele-aangiftes, fysieke toegangscontrole en online toegangscontrole.

Het al dan niet succesvol zijn van de kaart zal niet te danken zijn aan slechts één "killer applicatie", maar wel aan het gebruik van alle applicaties samen. Stimulatoren zullen eenvoudige toepassingen zijn zoals e-declaraties of e-access. Indien er besloten wordt om het SIS kaart concept te integreren met de eID kaart functies voor de +12 jarigen, zal dit zeker bijdragen tot de acceptatie van de kaart door de burger als werkinstrument.

Het succes van toekomstige toepassingen is echter ook afhankelijk van de wijze waarop kaartlezers kunnen worden verspreid onder de bevolking. Behalve een economisch aanvaardbare kostprijs, moet de kaartlezer ook eenvoudig te installeren zijn met een minimum aan supportkosten achteraf.

Tenslotte dienen de ontwerpers van toepassingen rekening te houden met de bescherming van de persoonlijke data van de gebruikers. Het zou nefast zijn voor het succes van de kaart indien zwakke gebruikersgroepen slachtoffer zouden worden door misbruik van de eID kaart. Het kwaliteitslabel dat de overheid wenst uit te geven voor applicaties zal zeker bijdragen om dit tegen te gaan.

3. De elektronische identiteitskaart als infrastructuurdienst

3.1 Veilig internetverkeer als basisdienst voor elke Belg

De elektronische identiteitskaart is een schitterend initiatief om in België een veilig Internet als basisinfrastructuur uit te bouwen en aan bv. loketten elektronisch, snel en betrouwbaar identificatiegegevens uit te wisselen. Zowel de overheid, burgers, bedrijven, federaties en organisaties beschikken zo over efficiënte en goedkope mogelijkheden om personen te authenticeren en hen toe te laten op een elektronische en legale manier een handtekening te plaatsen.

Indien de individuele publieke of private spelers elk voor zich zo een beveiliging moeten uitbouwen (door certificaten te introduceren bij hun correspondenten), brengt dit een enorme kost mee en ook verwarring voor de burgers. Enkel de grote organisaties kunnen dit aan. Het risico van een 'veilig' Internet voor de rijken en een 'onveilig' Internet voor de anderen is niet denkbeeldig.

Door een elektronische identiteitskaart (eID) uit te reiken aan alle meerderjarige Belgen, wordt beveiliging een stuk basisinfrastructuur, waar iedereen en elke organisatie beroep op zal kunnen doen aan een zeer democratische prijs. Elke Belg zal via de kaart beschikken over een authenticatiecertificaat en een handtekeningcertificaat, waarmee nieuwe toepassingen mogelijk worden op grote en universele schaal.

3.1.1 De 3 basis eID functies: identificatie en daaruit voortvloeiende gegevenscaptatie, authenticatie, e-handtekening

De identiteitsgegevens zullen tweemaal op de kaart voorkomen. Een eerste maal zichtbaar op de kaart (grafische personalisatie), en een tweede maal elektronisch in de chip van de kaart.

Vooraleer verder te gaan, wensen we even het onderscheid te benadrukken tussen identificatie, authenticatie en de elektronische handtekening:

➔ Identificatie (gegevens captatie)

Identificatie bestaat erin dat men iemand identificeert zonder dat men zeker is dat de aanvrager ook de persoon is die hij/zij beweert te zijn. Voorbeeld: het online ingeven van het Rijksregisternummer zorgt voor identificatie, doch zegt niets over de effectieve persoon die op dat moment het Rijksregisternummer opgeeft. Er is dus niet noodzakelijk een link tussen de fysieke aanvrager en de persoon waarvan het Rijksregisternummer wordt ingegeven.

➔ Authenticatie

Authenticatie bestaat erin dat men ook effectief bewijst wie men is. Een voorbeeld: iemand logt aan op een website op basis van de eID kaart (m.a.w. op basis van het authenticatiecertificaat, dat gebruik maakt van internationale standaard cryptografische technieken).

➔ Elektronische handtekening

De burger zal in principe op zijn kaart ook beschikken over zijn eigen unieke elektronische handtekening, die hem toelaat om "handtekeningen" te plaatsen die dezelfde rechtsgeldigheid hebben als handgeschreven handtekeningen.

Deze 3 functies creëren mogelijkheden tot een belangrijke maatschappelijke en economische toegevoegde waarde:

➔ **Identificatie en authenticatie in de fysieke wereld**

Aan het loket of in andere omgevingen waar men de identiteit van iemand wil verifiëren, zullen de identiteitsgegevens elektronisch kunnen ingelezen worden. Ze moeten niet meer op formulieren ingevuld worden of overgetypt worden in een terminal. De bedienden aan de loketten van gemeente, post, bank, ... zullen hun werk sneller kunnen doen (de vrijgekomen tijd kan optimaal worden benut) en de data kwaliteit zal verbeteren (minder menselijke fouten). Tevens zal authenticatie kunnen gebeuren aan de hand van het gebruik van de pincode door de burger.

➔ **Identificatie authenticatie op het internet:**

Voor websites die specifieke toegangscontroles nodig hebben (vandaag veelal via gebruikersID en paswoord oplossingen) biedt eID een universeel en betrouwbaar identificatiemiddel. Zo zal o.m. de toegang tot vertrouwelijke gegevens (vb bankdossier, medisch dossier, ...) kunnen georganiseerd worden via de authenticatie met de kaart. Ook kan bepaalde inhoud zoals loterij beperkt vrijgegeven worden aan bepaalde doelgroepen, bijvoorbeeld ouder dan 18 jaar.

➔ **Gebruik van het Rijksregister nummer:**

Rondom de invoering van de eID wordt ook de mogelijkheid gecreëerd voor organisaties, om het Rijksregisternummer als intern klanten identificatie nummer te gebruiken (vb. de sociale identiteitskaart of het gebruik door het nummer door bepaalde ministeries). Om misbruiken te vermijden kan dat enkel na goedkeuring van de privacy commissie. Het gecombineerde gebruik van de eID en het Rijksregisternummer laat deze organisaties toe veel efficiënter een volledige dienstverlening aan hun klanten te leveren.

3.1.2 De optionele eID functie:bijkomende ruimte voor andere toepassingen

De geheugenchip op de kaart, die de twee certificaten bevat, biedt nog ruimte om er andere data bij te plaatsen. De chip die nu wordt gebruikt, is er één met 32kbyte EEPROM.

Van zodra de definitieve uitrol van de eID kaart van start gaat, zal de (momenteel enige) applicatie in ROM geplaatst worden. Daardoor komt ongeveer de helft van de EEPROM capaciteit vrij voor andere toepassingen en data (de andere helft bevat onder meer de twee burgercertificaten). Er zijn tal van mogelijkheden voor bijkomende toepassingen zoals we deze ook in het buitenland in gelijkaardige projecten zien verschijnen:

1. Toevoegen van biometrie: het gebruiken van vingerafdruk, pasfoto, ... opgeslagen in een speciaal digitaal formaat.
2. Elektronisch rijbewijs (al dan niet met punten): onder de vorm van een aparte applicatie in de chip.
3. Gebruik van de eID kaart in het derdebetalerssysteem ter vervanging van de SIS-kaart voor +12-jarigen; de huidige extra informatie die wordt gestockeerd op de SIS-kaart (o.a. verzekerbaarheidsgegevens) kan dan worden beperkt tot pure centrale opslag. Hierdoor worden zeer grote besparingen gerealiseerd (5 à 10 miljoen euro) gezien de SIS-kaart niet meer dient te worden vervangen.
4. Andere mogelijkheden: inkombewijzen, persoonlijke volmachten, enz...

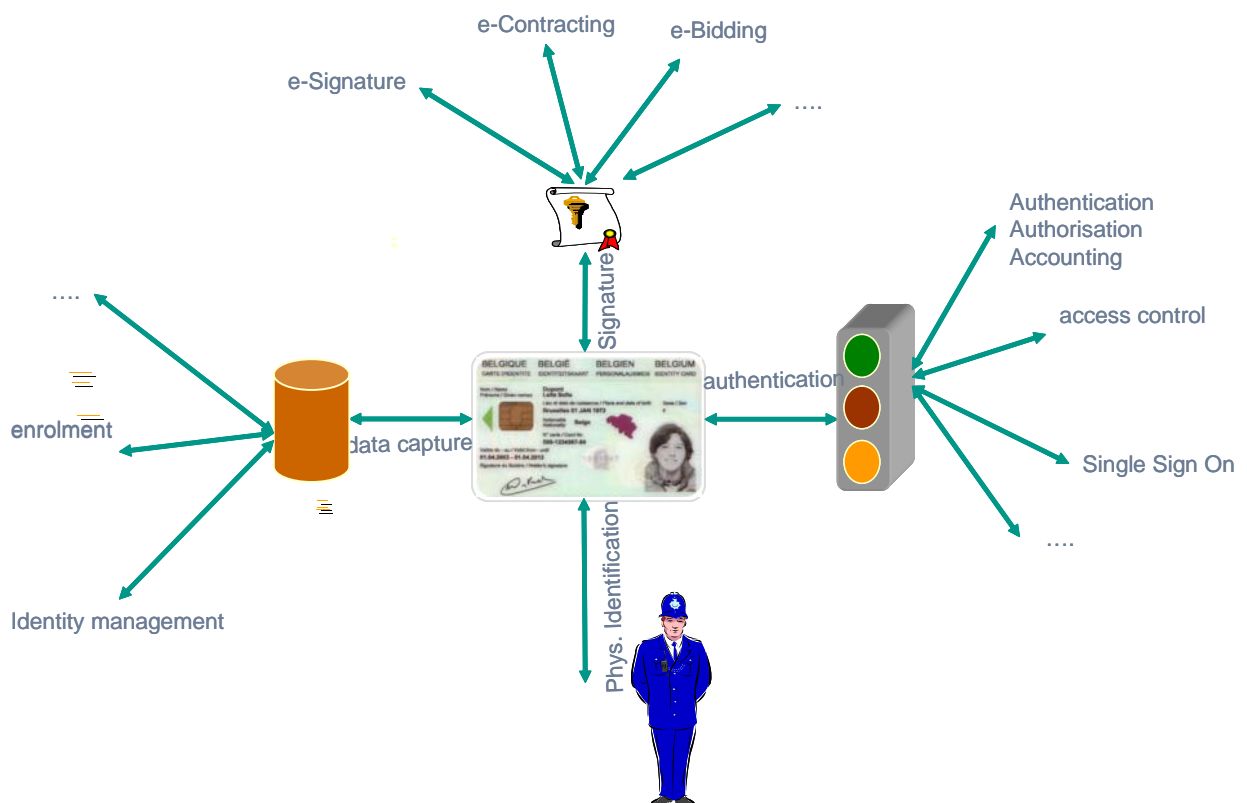
Wij begrijpen dat dit controversiële thema's kunnen zijn. Zo lijkt het onaanvaardbaar 'medische dossiers' zo op de kaart te plaatsen, maar andere thema's zouden minder problematisch moeten zijn. Zo kunnen het nummer van een studentenkaart, fankaart of treinabonnement geëncrypteerd (dwz onleesbaar) op de kaart geplaatst worden en dus enkel leesbaar zijn door de betrokken instelling. Voor andere data kan als alternatief gekozen worden om deze centraal op een beveiligde overheidserver op te slaan, waarbij de burger eerst toegang moet verlenen aan de betrokken

instelling met behulp van de eID kaart. Over deze toepassingen zal zeker nog een belangrijk maatschappelijk debat gevoerd worden. Er is weliswaar nog vrije geheugenruimte op de kaart voorzien, doch dit is niet onbeperkt.

3.2 De mogelijke eID gebruiksmode

Naast de gegevens captatie als gevolg van identificatie, kunnen de eID functies e-handtekening en authenticatie op twee mogelijke manieren gebruikt worden:

- ➔ eID kan onmiddellijk ingezet worden bij transacties (vb. om een e-formulier te ondertekenen zoals een elektronische belastingaangifte)
- ➔ eID kan als eerste stap in diverse processen ingrijpen:
 - eID kan worden gebruikt om te registreren voor diensten die specifieke onderliggende "tokens" vereisen (vb. een encryptie certificaat, een professioneel certificaat, een teleworking token, ...). Deze tokens kunnen vereist zijn voor specifieke doeleinden bijvoorbeeld voor korte termijn, frequent gebruik waar de eID hernieuwingscyclus te lang duurt of de behoefte voor een specifieke functionaliteit of rol. De toegang en controle tot deze "autorisaties" zullen aanzienlijk worden uitgebreid dankzij het gebruik van eID. Zo is er geen behoefte meer om een face-to-face gebruikers registratie te doen. De autorisatie kan met de eID kaart online aangevraagd worden.
 - eID authenticatie wordt gedaan alvorens een handeling zoals de betaling met een bankkaart plaatsvindt, ...

4. De economische opportuniteit voor België

4.1 Besparingen 'aan het loket'

Aan vele loketten moet de identiteit van personen ten eerste geverifieerd worden en ten tweede moeten de identiteitsgegevens ingevoerd worden in een formulier of computerbestand. De eID maakt het mogelijk om deze gegevens automatisch in te lezen van de kaart en ze te verifiëren. Onderstaande besparingen vertalen die tijdswinst in monetaire termen. Alle onderstaande berekeningen gaan uit van een situatie van 'voltooid uitrol', in waarbij elke +12-jarige inwoner van België een eID kaart heeft.

Het gros van de besparingen bestaat er hier in voor een stuk de papierstroom te onderdrukken door het vermijden van onnodige fotokopieën en het gebruik van de digitale handtekening op documenten en formulieren voor akkoord.

4.1.1 Gebruikers

Gemeente

Het gebruik van de eID zal een veel efficiëntere overheidsdienstverlening mogelijk maken "aan het loket": alle diensten die niet online (kunnen) worden afgenomen, kunnen face-to-face worden verleend aan de burger, gebruik makende van de eID informatie.

Politie en douane

Identiteitscontrole op het politiekantoor, in de combi, aan de grenzen, ... Hiervoor zal het nodig zijn om voorzieningen te treffen qua leesinfrastructuur, zowel in vaste als mobiele vorm (zie verder).

Sociale sector

OCMW, RVA, VDAB, enz. zullen deze informatie op gelijkaardige wijze kunnen aanwenden om een snellere en efficiëntere dienstverlening te garanderen, en daarbij tevens de back-office te optimaliseren.

De Post

De Post krijgt dagelijks ongeveer 200,000 klanten over de vloer, en in vele gevallen moet zij voor de handelingen die mensen verrichten voorafgaandelijk een identiteitscontrole doen of gegevens overnemen van de identiteitskaart. Deze handelingen zullen nu automatisch kunnen gebeuren.

Bank

De Belgische Vereniging van Banken gaat er vandaag al van uit dat de banken de eID zullen gebruiken om hun klanten zo goed mogelijk te identificeren aan het loket, zoals zij wettelijk verplicht zijn. Er is immers een duidelijk positieve business case te maken indien de banken eenvoudigweg de kost van het maken van papieren ID kaart fotokopieën en de opslag ervan kunnen vermijden. Aldus zal de eID haar intrede vinden in alle Belgische bankkantoren.

GOCA (Groepering Van Erkende Ondernemingen voor Autokeuring en Rijbewijs)

GOCA verenigt 10 ondernemingen; d.w.z. een totaal van 74 keuringsstations en 32 examencentra. Hier kan men de eID kaart gebruiken voor de foutloze en snelle registratie van personen die zich aanbieden voor het examen voor een rijbewijs. De infrastructuur is geleverd medio 2003.

Verhuur van materiaal of voertuigen

Grote ketens zoals Brico of Gamma lenen regelmatig tuingereedschap uit. Gebruik van de eID kaart kan de administratie versnellen en correcter laten verlopen.

De eID kaart zou ook door autoverhuurbedrijven gebruikt kunnen worden, hoewel het internationale cliënteel niet altijd over een dergelijke kaart zal beschikken.

Additionele Besparingen door verbeterde data kwaliteit

Een belangrijk gegeven is het feit dat de ingebouwde veiligheidsmechanismes van die aard zijn dat de informatie in de eID chip op elk moment identiek is aan de informatie van de desbetreffende persoon in het Rijksregister.

De eID kaart bevat dus onder meer:

- Het juiste officiële adres van de burger
- De juiste schrijfwijze van naam en voornamen (niet de misschien gangbare afkortingen)

4.1.2 Kwantificering

Loket	Gemeente	Sociale sector	De Post	Politie	Bank	Telefoon	Totaal
Aantal betrokken inwoners	8.000.000	2.000.000	na	8.000.000	8.000.000	8.000.000	
Aantal bezoeken per jaar	1,0	2,0	na	0,1	5,0	0,3	
Totaal aantal loketbezoeken waar identiteitsgegevens kritiek zijn of moeten ingelezen worden	8.000.000	4.000.000	10.000.000	800.000	40.000.000	2.400.000	
Minuten uitgespaard per bezoek	1	1	1	1	1	1	
Uren uitgespaard	133.333	66.667	166.667	13.333	666.667	40.000	1.086.667
Kost per uur	20 €	20 €	20 €	20 €	20 €	20 €	
Totale besparing	2.666.667 €	1.333.333 €	3.333.333 €	266.667 €	13.333.333 €	800.000 €	21.733.333 €

Op basis van deze cijfers ramen we de totale schatting op ongeveer 10 à 30 miljoen euro voor dit domein.

4.2 Besparingen via 'tele-aangiftes'

Deze besparingen hebben een ander karakter dan de bovenstaande categorie om verschillende redenen:

- Het aantal betrokkenen is lager. Het betreft hier enkel de burgers die open staan om op afstand te werken, en beschikken over een Internetconnectie en kaartlezer (PC thuis, op e-government kiosken op openbare plaatsen of op andere publiek toegankelijke werkstations).
- De besparingen per transactie zijn véél hoger, ofwel omdat het om gegevens gaat die vroeger op formulieren stonden en manueel verder moesten verwerkt worden (en nu automatisch verwerkt worden), ofwel omdat burgers een fysieke verplaatsing naar een loket kunnen vermijden. Daarbij moet eigenlijk ook de kostbesparing voor de werkgevers worden gerekend, gezien dergelijke verplaatsingen vandaag vaak ten koste gaan van gepresteerde arbeidstijd.

Men moet er zich wel voor hoeden om deze besparingen niet dubbel te tellen met de besparingen aan de loketten, aangezien in vele gevallen een tele-aangifte ook een loketbezoek vervangt. De besparingen ten gevolge van tele-aangiftes worden dan ook gecorrigeerd om dit effect mee in rekening te brengen.

4.2.1 Gebruikers

Federale Overheid

Tax-on-web, BTW aangifte, Sociale zekerheid, Registratie van nieuwe voertuigen (DIV), enz.

Verkiezingen door middel van de eID kaart

De burger zal zijn/haar stem zelfs van thuis uit kunnen uitbrengen. Lange wachttijden (wachtrijen) kunnen hiermee vermeden worden alsook een drastische vermindering van infrastructuurkosten voor de verkiezingen.

Justitie

- Getuigen op afstand (Remote witnesses): men kan een getuigenis vanop afstand afleggen
- Due diligence gegevensopslag: documenten worden getekend en geauthenticeerd.
- Neerleggen van Besluiten:
- Remote access tot dossiers van de berechtte (slachtoffer, verdachte en advocaten)
- Inleiding van aanvragen en schrappingen bij de Raad van State.

Sociale sector

Het meest toonaangevende voorbeeld is hier wel het DIMONA-project, waarbij de Belgische Overheid ook sterk internationaal heeft gescoord (ref. het document "Belgen doen het beter" gepubliceerd door de Nederlandse Overheid in februari 2003).

Het overschakelen naar het gebruik van de eID kaart zal tevens de mogelijkheid introduceren om de werknemer in kwestie te laten tekenen voor akkoord gebruik makende van het handtekeningcertificaat.

Gemeente

aanvraag van attesten en certificaten.

Hierbij mag de nota worden gemaakt dat de grote "e-kiosk" leveranciers in België waaronder Certipost, Cevi, Cipal, CIGER, enz. aan het werken zijn voor het ter beschikking stellen van de verschillende overheidsdiensten op afstand op basis van eID. De betaling met bankkaart is inbegrepen zodat de volledige transactie online kan worden afgehandeld. Het principe bestaat erin dat de burger bijvoorbeeld zijn/haar gemeentelijke website bezoekt, doorklikt naar de desbetreffende pagina (die dan op dat moment wordt gehost door de e-kiosk leverancier), vervolgens zichzelf authentificeert met behulp van de eID, eventueel een document online aftekent voor akkoord en vervolgens de debet/credit betaling uitvoert indien er een betaling aan te pas komt.

Verzekeringssector:

Aangiftes kunnen nu correct op afstand worden aangemeld. Tevens wordt het mogelijk om de makelaars, vaak aanbieders van verzekeringspolissen van een aantal maatschappijen, online informatie te laten opvragen van de maatschappij op basis van zijn/haar eID authenticatiecertificaat. Als bijkomende voordeel voor de verzekeringsmaatschappijen is het feit dat er geen verdere encoding nodig is, enkel een validering van de e-handtekening.

Ticketing:

Hieronder vallen culturele evenementen (Couleur Café of theateervoorstellingen) die men kan boeken via bijvoorbeeld FNAC. De burger vermijdt zo de files aan de loketten zelf.

Openbaar transport:

Abonnementen, geautomatiseerde tickets hetzij via de loketten, hetzij op afstand en online. NMBS/De Lijn etc.

Sport-evenementen:

Memorial Van Damme, het voetbal (denk aan de, verplichte, fan-card), wie weet binnenkort zelfs de Olympische Spelen ...

Online Content:

Muziek, films, TV-on-Demand: Via breedband Internet aansluitingen bestelt en ontvangt men de meest diverse services en diensten in de huiskamer. Bestaande TV-Settop boxes gebruiken al smartcard technologie.

Online abonnementen:

Online abonnementen (zoals De Standaard of De Financieel Economische Tijd) kunnen de eID kaart gebruiken voor toegang te verlenen naar de betalende pagina's op hun websites.

4.2.2 Kwantificering

Teleaangiftes	Gemeente	Sociale sector	Finance	Finance	Insurance	Totaal
Aantal betrokken inwoners/users	4.000.000	125.000	700.000	1.320.000	10.000.000	
Aantal aangiftes per jaar	2,0	1,0	3,0	1,0	1,0	
Minuten uitgespaard per e-aangifte	10	3	4	30	5	
Uren uitgespaard	80.000.000	375.000	8.400.000	39.600.000	50.000.000	178.375.000
Kost per uur	20 €	20 €	20 €	20 €	20 €	
Totale besparing	26.666.667 €	125.000 €	2.800.000 €	13.200.000 €	16.666.667 €	65.708.333 €
effet de bord	6.250.000 €					

Correctie: de tele-aangiftes naar de gemeente zullen een deel van de besparingen onder de vorige rubriek teniet doen, nl 40 % van de post 'gemeente' ofte +/- 1 mio euro.

Op basis van deze cijfers ramen we de totale schatting op ongeveer 50 à 80 miljoen euro voor dit domein.

4.3 Besparingen door fysieke toegangscontrole

Bestaande toegangsbeveiliging van gebouwen is meestal gebaseerd op specifieke eigen systemen, die meestal niet compatibel zijn met elkaar. Het betere alternatief is dan een bewaker aan elke deur/toegang post te laten vatten, wat de meeste budgetten voor beveiliging overstijgt. De besparingen kunnen hier dus zeer significant zijn, terwijl het niveau van de beveiliging dramatisch verhoogd kan worden. De identificatie door de eID kaart evenaart het niveau van de ambtenaar van de dienst bevolking die de persoon zelf identificeert, in combinatie met uw eigen personeelsdienstdatabase die deze persoon herkent als uw werknemer. De infrastructuurinvesteringen zijn zeer beperkt.

4.3.1 Gebruikers

Hieronder slechts enkele voorbeelden

Fankaart voor voetbal of andere sportmanifestaties

De voetbalclubs gebruiken vandaag reeds de 'Fan Card', om hun fans te identificeren (en te checken of zij niet op de 'black list' staan) alvorens deze een ticket voor een wedstrijd kunnen kopen. Aangezien deze fan card enkel dient om de identiteit van een persoon te garanderen wanneer hij zijn tickets koopt, is de eID een perfect alternatief. Supporters betalen 25 € voor deze kaart die drie jaar geldig is, en er zijn zo 300,000 kaarten in omloop.

BIAC (nationale luchthaven)

BIAC plant vanaf begin volgend jaar 2004 kaartlezers te plaatsen teneinde de aanvragers van werknemersbadges ter plaatste te authenticeren en de gegevens digitaal te capteren.

4.3.2 Kwantificering

Fysieke access control	Enterprise	FanCard	Totaal
Aantal badges in use	1.000.000	300.000	
% of adhesion to EID als badge	20 %	100 %	
kost uitgespaard door EID gebruik als badge (per badge)	33 €	10 €	
Totale besparing	6.500.000 €	3.000.000 €	9.500.000 €

Op basis van deze zeer beperkte cijfers ramen we de totale schatting op ongeveer 10 à 20 miljoen euro voor dit domein.

4.4 Besparingen door online toegangscontrole

Voorbeelden voor online toegangscontrole zijn: portaal websites, websites voor het uitwisselen van bestanden (foto's), Webmail, gesloten gebruiksgemeenschappen, telewerken, getrouwheidsprogramma's, eCommerce, Ticket verkoop... De evolutie van het Internet ondersteund het gebruik van de eID kaart, doordat de bestaande infrastructuur bij uitstek geschikt is voor:

- ➔ de meeste applicaties worden nu via de browser geopend zoals bestaande portaaloplossingen, webmail maar zelfs ook databasetoepassingen allerhande tot en met volledige Windows-programma's die via een webbrowsers gestart kunnen worden
- ➔ applicaties op basis van de SSL-beveiliging via de browsers. De eID kaart kan in het SSL-protocol, zonder bijkomende ontwikkelingen (!) direct gebruikt worden. Nota Bene: elke bestaande eCommerce web-site gebruikt nu al SSL en certificaten zoals de eID kaarten.

Veel van die applicaties zijn slechts geleidelijk tot ontwikkeling aan het komen, juist door het gebrek aan beveiligingsinfrastructuur. De eID kaart vormt hier het sluitstuk en kan werkelijk voor een doorbraak van dit soort toepassingen zorgen.

4.4.1 Gebruikers

Ambtenaren:

Intern gebruik kan de beveiliging sterk verhogen door de "Sterke" authenticatie die de eID kaart biedt.

Het Ministerie van Buitenlandse zaken, de Consuls en diplomaten in het buitenland

Deze diensten kunnen via eID kaart beveiliging de verschillende Belgische databases raadplegen.

Gezondheidssector

De integratie van de huidige sociale zekerheidskaart (**SIS kaart**) in de nieuwe eID kaart zou zeker een van de grootste besparingen teweeg brengen. Het is perfect mogelijk om op termijn de eID te gebruiken als "elektronische sleutel" tot een centrale database met de SIS informatie van alle +12-jarigen. Dit levert onmiddellijk een gigantische besparing op 2 niveaus:

- ➔ Aanmaak en logistiek van de huidige SIS kaart vervalt voor alle burgers ouder dan 12 jaar.
- ➔ Het gebruik van online data zodat foute betalingen tot een minimum herleid kunnen worden.

De eID kaart kan ook gebruikt worden voor de beveiliging van elektronische medische dossiers die via de eID kaart raadpleegbaar zijn door zowel de behandelende geneesheer als door de patiënt zelf.

Onderwijs

Hier denken we vooral aan de integratie tussend de eID kaart en de studentenkaart.

Bank

Web bank toegang: vandaag zijn er in België reeds 1 miljoen web bank abonnementen actief, en dit aantal zal nog wel blijven stijgen. Voor de schattingen wordt er van uitgegaan dat uiteindelijk 2 miljoen Belgen of families zullen kiezen voor online bankieren. Door eID te gebruiken, kunnen banken de grote kosten van de identificatie van gebruikers via proprietaire systemen in web banking vermijden. Als besparingen werden de kosten van de huidige PKI softwarecertificaten en token systemen zoals DIGIPASS ingerekend. De Commissie voor Bank- en Financieuzen onderzoekt momenteel ernstig de mogelijkheid om het openen van bankrekeningen op afstand op basis van de eID toe te laten. Het feit dat momenteel door de overheid gekozen is voor een OPT-OUT systeem (dit betekent dat de burger effectief moet weigeren indien hij of zij de elektronische functies niet wenst te gebruiken), geeft een maximale garantie op een beperktere groep van digitale niet-gebruikers.

Gebruik door de banken om contracten en verrichtingen te initiëren: op dit moment lijken de banken de eID niet te willen vermengen met betaalopdrachten. Het bancaire logo op de bankkaart blijft belangrijk, en tevens is een bankkaart gelieerd aan een rekening en niet aan een individu. Er wordt wel gekeken of ze reeds kan gebruikt worden voor online contracten (verzekeringen, nieuwe rekeningen openen, ...). Wij refereren naar het onderzoek vanwege CBF.

Lotto

De toegang tot bepaalde gokspelen kan men reglementeren op basis van het authenticatiecertificaat en het rijksregisternummer. Op basis daarvan kan immers perfect worden afgeleid of iemand toegang mag krijgen of niet.

Vrije beroepen

Federaties of Ordes van vrije beroepen hebben nood aan een goed beheer van hun leden. Vandaag ervaren zij allemaal de nood om aan hun leden een elektronische identificatie te geven, zoals een 'notariskaart' of een 'advocatenkaart', enz. Nu deze doelgroepen een versnelde uitrol hebben bekomen via Koninklijk Besluit, kunnen zij deze projecten veel goedkoper realiseren via de eID.

Hetzelfde geldt ook voor alle sport- en vrijetijdsverenigingen.

e-Commerce

Iedereen die goederen wil verkopen via het Internet kent het probleem van de bestellingen die door onbestaande personen gemaakt worden, of worden onderschept en gewijzigd. Organisaties die willen, zullen aan hun klanten met Belgische eID kaart kunnen vragen om zich op afstand te identificeren. Hiermee wordt een groot gedeelte van de fraude onmogelijk.

Veilige post per internet

Certipost heeft als eerste een nationaal e-Communicatie platform opgezet dat de elektronische identiteitskaart gebruikt om beveiligde elektronische communicatie te garanderen tussen bedrijven, overheden, federaties en burgers. Andere acteurs zullen wellicht volgen, zoals ISPATrust reeds onlangs te kennen gegeven heeft. Met deze platformen kunnen papieren postale stromen naar elektronische stromen getransformeerd worden. De (elektronische) post wordt op één en dezelfde plaats en met alle confidentialiteit toegeleverd, en biedt de verzenders een goedkope en gemakkelijke manier om berichten allerhande (facturen, loonfiches, uittreksels, pincodes, notificaties, ...) aan de juiste personen te bezorgen.

DoMyMove (Post-Electrabel-Belgacom)

Gezien ongeveer 10% der Belgen elk jaar verhuist, is dit bedrijf opgezet om de aansluitingen van nutsvoorzieningen centraal voor de burger te regelen bij verhuis. Eerstdaags zal dit dus online kunnen met behulp van de eID kaart.

Vervoersbewijzen

NMBS, STIB, De Lijn (abonnementen of tickets,...): zowel authenticatie als betaling via kan met de eID kaart via webbanking systemen.

Besparingen door vervanging van allerhande 'niet kritische' gebruikersID/paswoord systemen

Met 'niet kritische' gebruikersID/paswoord systemen worden toegangscontrole systemen bedoeld die niet aan hoogste veiligheidseisen moeten voldoen, zoals de meeste websites waar een gebruikersID gebruikt wordt om de gebruiker naar zijn eigen gepersonaliseerde omgeving te brengen of toegang te geven tot zijn gegevens. Men kan denken aan toegang tot een ISP webmail account, toegang tot een chat group, toegang tot een veilingsite,...

Deze systemen hebben a priori geen nood aan de sterke identificatie die eID biedt, maar een aantal er van kunnen wel goedkoper gerealiseerd worden via eID dan via een apart identificatiesysteem. Voor deze categorie werd als besparing ingerekend de kost om een alternatief UserID / Paswoord systeem op te zetten en uit te baten (dure user management, helpdesk, etc...).

4.4.2 Kwantificering

e-access control	Mutualities	Entreprise	banks	Totaal
Aantal betrokken users	10000000	4000000	2000000	
Aantal token in use	NA	300000	1000000	
kost uitgespaard door EID gebruik als badge (euro)	NA	5 €	1,5 €	
Totale besparing	6.000.000 €	1.500.000 €	1.500.000 €	9.000.000 €

Op basis van deze cijfers ramen we de totale schatting op ongeveer 10 à 20 miljoen euro voor dit domein.

5. Randvoorwaarden

5.1 De kaart moet een 'winner' zijn voor de burger

5.1.1 Voldoende 'comfort verhogende' toepassingen

Wij zijn ervan overtuigd dat het hier niet zal gaan om die ene zogenaamde "killer" toepassing, doch dat het de veelheid aan verschillende kleine toepassingen zal zijn die de burger in alle facetten zal confronteren met een verbetering van de kwaliteit van het leven.

5.1.2 Ongemakken vermijden

De eID zal uiteindelijk succesvol zijn als de burger erin gelooft, en dat zal hij doen als de kaart zijn levenscomfort voldoende verhoogt (zie volgende paragraaf) en de kost redelijk blijft. De kaart leidt op zichzelf reeds tot besparingen, namelijk bij verhuis. Er moet nu geen nieuwe kaart meer gekocht worden bij verhuis, want de chip moet enkel opnieuw geprogrammeerd worden met het nieuwe adres.

Maar er zijn andere ideeën om de kosten laag te houden of te verlagen, en daar kan de overheid een actieve rol in spelen:

- De overheid zou op de verschillende bestuursniveau's initiatieven moeten blijven nemen om overheidstoepassingen te ontwikkelen/aan te passen die gebruik maken van de eID.
- Willen bepaalde organisaties de kaart gaan gebruiken gedurende de periode waarin de uitrol nog niet voltooid is, dan leidt dat tot (tijdelijke) meerkosten omdat leden, klanten, personeel... versneld een eID moeten kopen. We denken aan bedrijven die de kaart als toegangsbewijs willen gebruiken tot hun gebouwen en computers. Eventueel zou de Overheid fiscale stimulansen kunnen geven aan bedrijven die de versnelling ter hunner laste willen nemen voor de kaarten van hun personeel of cliënteel

5.2 De problematiek van de kaartlezer

Het succes van dit project is sterk gelieerd aan de beschikbaarheid van apparatuur om de inhoud van de chip te kunnen lezen en interpreteren. De volgende initiatieven worden even in kaart gebracht.

5.2.1 Aanpassen van bestaande infrastructuur

Speciale aandacht wordt hier besteed aan de Banksysteminals. Het gaat hier grosso modo om een drietal verschillende "types".

De betaalterminal CZAM SMASH

Van dit type zijn er reeds meer dan 100.000 geïnstalleerd (onder andere in detailhandel). Op basis van de business case bij De Post lijkt Banksys van plan deze terminals aan te passen voor de eID kaart tegen begin 2004, zodat meteen alle handelaars de chipinhoud kunnen uitlezen op het scherm van de terminal.

De administratieve terminal BBD in de bankkantoren

Deze worden tevens aangepast tegen voorjaar 2004 zodat ook de banken intern aan het loket de voordelen van de eID zullen kunnen exploiteren.

De CZAM PC USB kaartlezer voor de burger

Dit type terminal is reeds een aantal jaren te verkrijgen bij de FNAC, MAKRO, enz. Hiervoor wordt eerstdaags een firmware update ter beschikking gesteld zodat de burger voor een 50-tal EURO zowel transacties zal kunnen doen met de bankkaart als met de eID.

5.2.2 Nieuwe initiatieven

In het kader van een aantal projecten worden momenteel low-cost compatibele kaartlezers in kleinen getale hier en daar in de markt gezet. Ook Isabel (interbancaire organisatie) heeft besloten om tot een nieuwe soort eID-compatibele kaartlezer over te gaan, maar dit enkel voor haar nieuwe klanten en bij nieuwe bestellingen van kaartlezer(s). Zetes onderzoekt nog alternatieven om kaartlezers bij de burger te krijgen.

5.2.3 Mobiele oplossingen en de problematiek van het adres

Er bestaan vandaag reeds mobiele terminals die gebruik kunnen maken van de eID kaart, doch deze zijn nog veel te duur in aanschaf voor de burger. Hoe kan de mobiele burger dan toch (vb. bij een auto-ongeval waarbij de aangifte ter plaatse dient te worden ingevuld en men dus het adres in de chip moet kunnen lezen) de eID mobiel gebruiken?

Twee oplossingen lijken mogelijk:

1. Het ter beschikking stellen van **value-checkers** door overheid, banken, enz. zoals bij de invoering van de EURO: sommigen zullen dit gratis doen, sommigen betalend -> iedereen zal er uiteindelijk wel ergens eentje gekregen hebben.

2. Het installeren van een SMS server bij de Overheid. Door dit systeem te gebruiken kan men de mogelijkheid bieden om quasi online de adresgegevens van een burger op te vragen zonder dat er nood is aan apparatuur voor het uitlezen van de adresgegevens die elektronisch in de kaart opgeslagen zijn.
 - Een SMS-server is een computersysteem dat zowel hardware als software bevat voor het sturen en ontvangen van SMS berichten. Een SMS bericht dat door deze server ontvangen wordt, zal door de backoffice applicatie dienen geanalyseerd te worden om in het antwoord de juiste adresgegevens terug te sturen. Als een minimum zal de aanvrager het Rijksregisternummer van de persoon voor wie het adres dient te worden opgezocht, dienen op te geven. Aangezien het Rijksregisternummer uniek is, zou dit in principe moeten volstaan. Er bestaan tal van commerciële evenals "open source" producten en initiatieven die kunnen gebruikt worden als SMS server. De backoffice applicatie is een programma dat specifiek voor deze toepassing zal dienen ontwikkeld te worden. Een link met het databestand van het Rijksregister is natuurlijk vereist.
 - Naast het puur technische aspect, dienen we ook na te denken over de beveiliging van de privé levenssfeer van de persoon van wie het adres opgezocht wordt. Zal aan iedereen die dit type van SMS naar het correcte SMS adres stuurt een antwoord gegeven worden? Zullen we een authenticatie voorzien voor diegenen die toegang krijgen tot de toepassing? Op welke manier gaan we deze authenticatie doorvoeren indien er geen leesapparatuur aanwezig is? Men zou

kunnen werken op basis van een "white list". Deze "white list" bevat de GSM nummers van diegenen die toegang hebben tot het systeem. Een antwoord zal dan ook enkel naar dat GSM nummer teruggestuurd worden. Op deze manier zou men ervan kunnen uitgaan dat diegene die het adres aanvraagt, het GSM toestel heeft van een geautoriseerde gebruiker en dat deze persoon de PIN code van het toestel kent. Hoewel dit zeker geen sluitende authenticatie is, voldoet dit toch deels aan het "must know-must have" principe.

5.3 Communicatieagentschap

Teneinde de eID maximaal te promoten bij de burger, zou een publiekprivaat samenwerkingsinitiatief kunnen opgezet worden, inclusief zware informatiecampagnes zoals bij de invoering van de EURO, en dit met betrokkenheid van alle grote spelers in de markt. Dit zal een dynamiek op gang brengen die ook het bouwen van nieuwe applicaties zal stimuleren.

5.4 Kwaliteitslabel

De nood aan een kwaliteitslabel: de eID en de infrastructuur er rond is geconcipieerd om aan de hoogste veiligheidsstandaarden te voldoen, zodat iedereen vertrouwen heeft in het systeem "de eID als moeder van alle kaarten". Om te vermijden dat burgers de kaart zouden gebruiken op websites die nadien onzorgvuldig of abusief omspringen met de op deze manier verkregen informatie, moet een systeem opgezet worden om een 'eID kwaliteitslabel' te kunnen uitreiken aan die organisaties die het gebruik van de eID willen integreren en aan bepaalde kwaliteitsnormen (technische, juridische, privacy,...) voldoen. FEDICT werkt aan zulk een initiatief.

5.5 Bescherming van zwakke gebruikersgroepen

Bepaalde gebruikersgroepen beschermen tegen misbruik. Oudere mensen die eventueel niet meer echt meekunnen met de digitale samenleving zou men moeten kunnen beschermen door hun certificaten in eerste instantie niet te activeren indien ze er vb. niet meer zelf in slagen om de kaart zelf te gaan ophalen op het gemeentehuis. De criteria zijn voor discussie vatbaar. Zo vermijdt men dat anderen hun kaart zouden proberen te misbruiken. De certificaten moeten echter nog altijd geactiveerd kunnen worden nadien zonder meerkost. Deze bescherming vereist wel nog aanpassingen aan het systeem aangezien dit niet voorzien was in de huidige piloot .

5.6 De economische opportuniteit realiseren via een versnelde uitrol

De invoering van de eID in een land wordt succesvol indien de overheid en de industrie samen het project uitrollen. De industrie en overheid samen moeten voldoende snel toepassingen ontwikkelen en de overheid moet voldoende snel de kaart uitrollen zodat de ontwikkelde toepassingen ook daadwerkelijk gebruikt kunnen worden. Enkel wanneer de kaart universeel beschikbaar is of snel zal zijn, en er antwoord is gegeven aan de problematiek van de kaartlezer, zullen organisaties hun bestaande authenticatie systemen of web toepassingen massaal door nieuwe 'eID' gebaseerde systemen vervangen.

Er is met andere woorden een kritische massa nodig om de ontwikkeling- en infrastructuurkosten te verantwoorden.

In die context is het duidelijk dat een aantal beslissingen hiertoe kunnen bijdragen:

- **Versnelde uitrol** van de kaart op **drie** jaar: de industrie is m.a.w. zeker dat ten laatste binnen drie jaar het gebruik van de kaart nationaal mogelijk is voor het Belgische klantenbestand
- Versnelde uitrol van de kaart binnen **doelgroepen**: indien alle leden van een doelgroep (vb dokters, advocaten, personeelsleden van hospitalen, ambtenaren,...) snel over de kaart beschikken, kunnen ook snel pilootprojecten gecreëerd worden die het nut van de kaart bewijzen en die de kaart extra zichtbaarheid geven. Dit is net geregeld bij Koninklijk Besluit.

5.7 Consensus building tussen overheid, industrie en gebruikers

Om een constructieve wisselwerking te bewerkstelligen tussen de overheid, de ICT – bedrijven, de kaart leveranciers en de belangrijke gebruikers, lijkt het aangewezen om een structureel overleg te organiseren. Daar kunnen zowel problemen als opportuniteiten besproken worden, en het kan ook een belangrijk orgaan voor terugkoppeling naar de Overheid worden.

Deze overlegstructuur zou moeten opgezet worden met de klant (FEDICT, Rijksregister, andere administraties,...), de leveranciers (Zetes en Certipost), de grote kandidaat-gebruikers (financiële sector, sociale zekerheid, overheidsbedrijven,...) en de ICT-industrie, die tenslotte een groot deel van het vervolgtraject moet opleveren (hardware en software om de kaart te gebruiken, nieuwe toepassingen,...). Deze overlegstructuur moet een permanent karakter krijgen gedurende enkele jaren, en zal neutraal van aard moeten zijn. Zij zou bvb vanuit het VBO of vanuit AGORIA kunnen omkaderd worden.

6. Imago van België in het buitenland

Als één van de eerste Europese landen die een eID kaart uitreikt, welke geassocieerd is met een concrete implementatie van de Europese directieve aangaande de elektronische handtekening, zal België zich een vooraanstaand imago opbouwen van een natie die strikte veiligheidsprocedures met de meest up-to-date (moderne) technologieën combineert.

Ook permanente deelname aan de Europese standaardisatie-initiatieven zoals de ePORV00 groep lijken hierbij sterk aangewezen in het profileren van onze kennis.

www.certipost.be

Certipost nv

Quai de Willebroekkaai 22
1000 Brussels

Tel: +32 2 209 99 00

Fax: +32 2 209 99 01

E-mail: sales@staff.certipost.be

Web: www.certipost.be

